

ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරීකරණය තෙත්බිම් අවක්‍රමණයට

බලපාන ආකාරය : හීන් ඇළ තෙත්බිම් ඇසුරින්

ශ්‍රී.එච්.පී.අයේෂා මධුශානි සමරනායක

Faculty of Social Sciences
University of Kelaniya
Sri Lanka

සංක්ෂේපය

ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරීකරණය හේතුවෙන් තෙත්බිම් අවක්‍රමණය සිදුවී තිබේද යන්න සොයා බැලීම පර්යේෂණ ගැටලුව වී තිබේ. පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වනුයේ නාගරීකරණ මට්ටම් වන හර හා පර්යන්ත යන අවකාශීය බෙදීම් රටාව තෙත්බිම් අවක්‍රමණයට බලපාන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීමය. තෙත්බිම් පැවැති භූමිය නාගරීක භූමි පරිභෝගයක් බවට විචලනය වූ ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීමත් එකී තත්වය ක්ෂණික ගංවතුර තත්වයට සිදුකරන බලපෑම සොයා බැලීමත් පර්යේෂණයේ උප අරමුණු වී තිබේ.

පර්යේෂණය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම ද විවිධ අංශයන් ඔස්සේ වැදගත් වේ. ගෝලීය මට්ටමින් මේ පිළිබඳ පර්යේෂණයන් සිදුවී තිබුණ ද දේශීය වශයෙන් එම පර්යේෂණ ආදේශනය ප්‍රායෝගික නොවීමත්, මෙවැනි පර්යේෂණයක් දේශීයව සිදු වී නොතිබීමත්, මෙම පර්යේෂණය වැදගත් වීමට ප්‍රස්තුත වී තිබේ. කාලානුරූපීව නාගරීක තෙත්බිම් ප්‍රජාවගේ අවකාශීය විචලනාව අධ්‍යයනය කිරීම මඟින් ඝාතීයව වර්ධනය වන නාගරීකරණය භූමි යෝග්‍යතාවයට අනුකූලව වර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය යෝජනා ඉදිරිපත් වීම මත මෙම පර්යේෂණය වැදගත් වනු ඇත.

අධ්‍යයනය සඳහා නාගරීක හර පර්යන්ත බෙදීම් රටාව පැහැදිලිව දෘශ්‍යාත්මක වන අග්‍ර නාගරීකරණය සහිත කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇති කොළඹ ගංවතුර රැඳවුම් ප්‍රදේශ තෙත්බිමේ හීන් ඇළ තෙත්බිම (කොළඹ ජල පෝෂකයන්ගෙන් 14 වන උප ජල ද්‍රෝණිය) පාදක කර ගැනුණි.

දත්ත විශ්ලේෂණයේදී 1956, 1972, 1982 යන වර්ෂයන්හි ගුවන් ඡායාරූප ද 2004, 2015 වර්ෂයන්හි ගුවන් ඡායාරූප ද යොදමින් භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධතිය භාවිතයෙන් තෙත්බිමේ අවකාශීය හා කාලීන අවක්‍රමණය ගණනය කරගනු ලැබීය. ගතිකතාවයට ලක් වූ භූමීන් පිළිබඳ නිරීක්ෂණය මඟින් ද, තෙත්බිම අවට ඇති ප්‍රජාවගෙන් ප්‍රශ්නාවලී සහ ඡායාරූප හරහාද සමගාමී ආයතන වලින් සම්මුඛ සාකච්ඡා හරහාද විශ්ලේෂණය කරනු ලැබීය. 1956 දී වර්ග.මී. 2,574,207 ක් වූ තෙත්බිම 2015 වන විට වර්ග.මී 714,654 ක් දක්වා අවක්‍රමණය වී ඇති අතර එම අවක්‍රමණ ප්‍රමාණය වර්.මී 1,859,553 කි. නාගරීකරණ මට්ටම් අනුව ද පර්යන්ත කලාපයට වඩා හර කලාපයේ තෙත්බිම් අවක්‍රමණය සිදු වී ඇත. වර්තමානය වන විට ප්‍රමාණාත්මකව තෙත්බිම අවක්‍රමණයට ලක් වුවද එම තත්වය ක්ෂණික ගංවතුර තත්වයන්ට හේතු නොවන අතර ඉංජිනේරුමය හා තාක්ෂණිකමය ක්‍රමයන් තුළින් ක්ෂණික ගංවතුර තත්වයන් අවම කර තිබේ.

ප්‍රමුඛ පද : නාගරීකරණය, තෙත්බිම්, තෙත්බිම් අවක්‍රමණය